

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31.05.1989, sp. zn. 3 Cz 14/89, ECLI:CZ:NS:1989:3.CZ.14.1989.1

Číslo: 44/1990

Právní věta: Byla-li v občanském soudním řízení podána žaloba o určení, že dědici nebyla spoludědicem dána plná moc k uzavření dohody dědiců, soud tu řízení zastaví (§ 104 odst. 1 o. s. ř.) pro nedostatek pravomoci k projednání věci tohoto druhu.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 31.05.1989

Spisová značka: 3 Cz 14/89

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dědění, Řízení před soudem, Rozhodnutí soudu

Předpisy: 99/1963 Sb. § 80
§ 104

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 44

Byla-li v občanském soudním řízení podána žaloba o určení, že dědici nebyla spoludědicem dána plná moc k uzavření dohody dědiců, soud tu řízení zastaví (§ 104 odst. 1 o. s. ř.) pro nedostatek pravomoci k projednání věci tohoto druhu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 31. 5. 1989, [3 Cz 14/89](#))

Žalobkyně se žalobou domáhala určení, že neudělila žalovanému plnou moc „k jednání o vypořádání dědictví u státního notářství v Břeclavi po zemřelém J. S. na 30. 11. 1967 se ve věci sp. zn. D 1223/67“. Uvedla, že se dodatečně v roce 1984 dozvěděla, že v řízení byla schválena dohoda ostatních dědiců, podle které se stal podílovým spoluvlastníkem rodinného domku čp. 25 v M. také P. S., s čímž by nikdy nesouhlasila. Žalovanému tedy nebyla dána plná moc, která by jej opravňovala uzavřít jejím jménem uvedenou dědickou dohodu.

Okresní soud v Uherském Hradišti rozsudkem této žalobě vyhověl. Žalobkyni osvobodil od soudních poplatků a rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem i ve vztahu ke státu. Dospěl k závěru, že pravost podpisu na plné moci založené ve spise státního notářství v Břeclavi sp. zn. D

1223/67 je nerozhodná, jestliže není datována a postrádá údaj o místě, kde měla být udělena; žalobkyni uvěřil, že plnou moc neudělila. Tyto okolnosti spolu s výpovědí žalovaného o tom, že navrhovatelkou ani nebyl informován o její vůli v řízení o dědictví po otci účastníků, vedly soud prvního stupně k závěru, že plná moc nebyla žalovanému platně udělena.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, tak, že uvedeným rozsudkem soudu prvního stupně byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 103 o. s. ř. je soud povinen kdykoli za řízení přihlížet k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může jednat ve věci. Jednou z podmínek řízení je pravomoc soudu věc projednávat a rozhodovat o ní. Nedostatek pravomoci nelze odstranit, a proto soud musí řízení o věci, která nepatří do jeho pravomoci, zastavit podle ustanovení § 104 odst. 1 o. s. ř.

V občanském soudním řízení soudy projednávají a rozhodují věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a družstevních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány (§ 7 odst. 1 o. s. ř.). Ustanovením § 2 odst. 1 notářského řádu 1) je z pravomoci soudů zásadně vyloučeno řízení o dědictví, byť jde o věc vyplývající z občanskoprávních vztahů; pravomoc soudů je zde zachována pouze pro rozhodování o sporných skutečnostech ve smyslu ustanovení § 18 not. ř. Posouzení ostatních otázek včetně podmínek, za kterých může řízení o dědictví probíhat, je ve výlučné pravomoci státního notářství.

Není-li stanovena v notářském řádu odchylná úprava, použije se na řízení před státním notářstvím ustanovení občanského soudního řádu, jestliže to nevyklučuje povaha věci (§ 25 not. ř.). Při nedostatku zvláštní úpravy tedy pravomoc státního notářství zkoumat podmínky řízení o dědictví vyplývá z ustanovení § 103 a násl. o. s. ř.

V řízení, v němž vystupuje někdo za účastníka jako jeho zvolený zástupce (§ 24 o. s. ř., § 25 not. ř.), je procesní podmínkou průkaz plné moci. Posoudit, zda tato procesní podmínka byla splněna, náleží v řízení o dědictví do výlučné pravomoci státního notářství a soud proto nebyl oprávněn z tohoto hlediska tuto otázku posuzovat a věcně o ní rozhodnout.

Pokud se tedy žalobkyně obrátila na soud s návrhem, aby určil, že žalovanému neudělila pro řízení o dědictví plnou moc, měl soud postupovat podle ustanovení § 104 odst. 1 o. s. ř. a řízení o této žalobě zastavit.

Soud prvního stupně proto svým postupem v řízení a svým rozhodnutím porušil zákon v ustanoveních § 25 not. ř. a § 7 i § 103 o. s. ř. ve vztahu k ustanovení § 31 odst. 1 o. z.

Poznámky pod čarou:

1) zákona č. 95/1963 Sb. (jehož úplné znění se změnami a doplňky bylo uveřejněno pod č. 72/1983 Sb.)